

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem Martinem Bobákem ve věci

žalobkyně:

a) Y. K.,
b) nezl. N. K., zastoupená matkou žalobkyní a)
obě státní příslušnice Ukrajiny, obě bytem X
obě zastoupeny advokátkou JUDr. Irenou Strakovou
sídlem Karlovo náměstí 287/18, 120 00 Praha 2

proti

žalovanému:

Ministerstvo vnitra
sídlem Nad štolou 936/3, 170 00 Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonnými zásahy žalovaného, které spočívaly ve vrácení žádostí žalobkyně o dočasnou ochranu z 11. 3. 2026, evidovaných pod sp. zn. OAM-0377950/DO-2026 a sp. zn. OAM-0377953/DO-2026, pro jejich nepřijatelnost

takto:

- I. Návrh na položení předběžné otázky Soudnímu dvoru Evropské unie se zamítá.
- II. Zásahy žalovaného spočívající v tom, že žalobkyním dne 11. 3. 2026 vrátil jejich žádosti o dočasnou ochranu, evidované pod sp. zn. OAM-0377950/DO-2026 a sp. zn. OAM-0377953/DO-2026, jako nepřijatelné, byly nezákonné.
- III. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobkyně a přikazuje se mu, aby obnovil stav před vrácením žádostí o dočasnou ochranu z 11. 3. 2026, zaevidovaných pod sp. zn. OAM-0377950/DO-2026 a sp. zn. OAM-0377953/DO-2026.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

- IV. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyním náhradu nákladů řízení ve výši 17 532 Kč, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupkyně žalobkyň JUDr. Ireny Strakové, advokátky.

Odůvodnění:

I. Podání stran

1. Žalobkyně, matka s nezletilou dcerou, se domáhají určení, že zásahy žalovaného, kterými jim vrátil žádosti jako nepřijatelné podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace (lex Ukrajina), byly nezákonné. Zároveň navrhly, aby soud zakázal žalovanému pokračovat v porušování jejích práv. Připomínané ustanovení označily za rozporné s unijním právem, k čemuž odkázaly na judikaturu zdejšího soudu, potažmo Nejvyššího správního soudu (NSS).
2. Popsaly, že v minulosti požívaly dočasnou ochranu v Dánsku. V počátku ozbrojeného konfliktu se zdržovaly ve Španělsku, kde také obdržely dočasnou ochranu. Žalobkyně pak podaly nyní sporné žádosti o udělení dočasné ochrany v ČR. Také se vzdaly práv z vydaných dočasných ochrany ve Španělsku a Dánsku, což také dokládají. Žalovaný jich prý dostatečně nepoučil a neposkytl jim součinnost ve smyslu judikatury NSS.
3. Žalovaný ve vyjádření k žalobě z 21. 4. 2026 uvedl, že žalobkyně naplnily důvod nepřijatelnosti jejich žádostí dle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina. V Platformě pro výměnu informací o žadatelích a držitelích dočasné ochrany (TPP) eviduje u žalobkyň dočasnou ochranu ve Španělsku s poznámkou „tp“, tzn. s udělenou dočasnou ochranou. Není podstatné, že se žalobkyně již vzdaly jim udělené dočasné ochrany, ale to, že jim již dříve bylo uděleno povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany. Dále k tomuto důvodu nepřijatelnosti žalovaný argumentoval podobně jako v mnoha jiných obdobných případech. Zdůraznil také potřebu obrátit se na Soudní dvůr EU (SDEU) s předběžnou otázkou. Nesouhlasil totiž s dosavadním výkladem českých správních soudů. Upozornil též na správní praxi v Německu.

II. Posouzení věci soudem

4. Ve věci samé soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání, s čímž účastníci řízení výslovně či mlčky souhlasili. Soud neshledal potřebu nařídít jednání ani pro potřeby dokazování. Podkladem pro rozhodnutí soudu jsou primárně tiskopisy žádostí o dočasnou ochranu, které žalobkyně podaly, a které jim žalovaný vrátil. Obsah těchto dokumentů je oběma stranám z povahy věci dobře znám a není mezi nimi sporný; sporná mezi nimi nejsou ani jiná skutková tvrzení. Posouzení důvodnosti žaloby záleží v zodpovězení právní otázky.
5. Žaloba je včasná a přípustná [srov. rozsudek NSS z 3. 4. 2025, čj. 1 Azs 174/2024-42, č. 4682/2025 Sb. NSS]. Ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. může správní soud poskytnout tehdy, jsou-li kumulativně splněny podmínky, aby žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Tyto podmínky nutno splnit kumulativně. Není-li, byť jen

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

jediná z podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (rozsudek NSS ze 17. 3. 2008, čj. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS).

6. V této věci jsou splněny první, druhá a pátá podmínka, neboť vrácení žádosti o dočasnou ochranu žalobkyním pro nepřijatelnost představuje přímý zásah do jejích práv. Z judikatury vyplývá, že vrácení žádosti pro nepřijatelnost může být zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s. (rozsudek NSS z 30. 5. 2017, čj. 10 Azs 153/2016-52, č. 3601/2017 Sb. NSS). Čtvrtá podmínka je taktéž splněna. Zbývá tedy posoudit, zda žalovaný postupoval v souladu s právními předpisy, pokud žádosti o dočasnou ochranu žalobkyním vrátil jako nepřijatelné.
7. Soud připomíná, že dle § 5 odst. 1 lex Ukrajina je žádost o udělení dočasné ochrany nepřijatelná, mimo jiné jestliže
 - b) je podána cizincem, který není uveden v § 3,
 - c) je podána cizincem, který o dočasnou nebo mezinárodní ochranu požádal v jiném členském státě Evropské unie,
 - d) je podána cizincem, kterému byla udělena dočasná nebo mezinárodní ochrana v jiném členském státě Evropské unie,
 - f) je podána cizincem, který je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě Evropské unie nebo státě uplatňujícím Schengenský hraniční kodex v plném rozsahu, poté, co Ministerstvo vnitra Evropské komisi zaslalo oznámení podle § 3 odst. 3.(zvýraznění doplnil soud)
8. Dle formuláře žalovaný shledal žádosti nepřijatelnými podle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina, čemuž odpovídá i tvrzení žalobkyň, že jim dříve orgány jiných států EU udělily dočasnou ochranu.
9. Jelikož je zjevné, že žalovaný si ani po již uběhlé době neosvojil závěry dosavadní judikatury k nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 1 písm. c) a d) lex Ukrajina, soud mu i v kontextu nynějšího případu připomíná oběma stranami zmiňovaný rozsudek SDEU ve věci *Krasiliva* (C-753/2023), na nějž NSS navázal „dubnovou judikaturou“ v rozsudcích z 1. 4. 2025, čj. 5 Azs 273/2023-27, č. 4683/2025 Sb. NSS, již cit. 1 Azs 174/2024, či z 3. 4. 2025, čj. 1 Azs 336/2024-42, a mnoho dalších. Zdejší soud již zohlednil rovněž navazující argumentaci žalovaného (např. rozsudky z 23. 4. 2025, čj. 10 A 6/2025-61, z 30. 4. 2025, čj. 5 A 36/2025-38, z 13. 6. 2025, čj. 11 A 55/2025-37).
10. Ty samé výtky, které žalovaný repetitivně snášel proti závěrům ustálené judikatury stran institutu nepřijatelnosti dle § 5 odst. 1 písm. c) a d) lex Ukrajina, přitom provází i nynější případ. Na posouzení žaloby totiž plně dopadají východiska dřívější „dubnové“ judikatury. Ta se uplatní zejména s ohledem na konstrukci § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina, který stejně jako u nepřijatelnosti dle § 5 odst. 1 písm. c) a d), z věcného přezkumu diskvalifikuje žádosti cizinců, jež *jsou* nebo *byli* držiteli dočasné ochrany v jiném členském státě EU (**první podmínka**). K této samostatné původní (byť formulačně upravené) podmínce [oproti § 5 odst. 1 písm. c) a d) lex Ukrajina] pak v podobě nepřijatelnosti dle písm. f) přibyla další nová podmínka, aby žádosti o dočasnou ochranu, která splnila první podmínku, předcházelo také oznámení podle § 3 odst. 3 lex Ukrajina, kterým Ministerstvo vnitra zpraveno Evropskou komisi o riziku vyčerpání kapacit pro zvládání následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a o potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy (k této **druhé podmínce** viz dále).

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

11. Nejdřív stručně k **první podmínce**. První část § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina představuje pouze reformulované a navzájem sloučené podmínky nepřijatelnosti dle § 5 odst. 1 písm. c) a d) lex Ukrajina. Dle soudu tedy nadále zůstává klíčovým, že cizinci (žadatelé) vzniká nárok na přiznání dočasné ochrany již na základě čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně, a to pokud splňuje podmínky čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382. Současně s tím žadateli vzniká také nárok zvolit si hostitelský členský stát. Nebude-li pak vůči němu uplatněn čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, vzniká mu pak rovněž právo přemístit svůj pobyt do jiné zvolené členské země EU. Jinak by výlučka z aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně postrádala smysl. Skutečnost, že směrnice o dočasné ochraně blíže neupravuje konkrétní případy druhotného pohybu žadatelů, neznamená, že jej zakazuje, jak dříve mylně namítal žalovaný.
12. Optikou první podmínky žalobkyně splňují výše uvedená kritéria pro přiznání dočasné ochrany ve smyslu čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382. V opačném případě by jim pobytové oprávnění za tímto účelem předtím ani španělské, ani dánské orgány neudělily. Žalovaný v nynější věci nevyvrátil závěry judikatury, dle nichž žalobkyně mohly opětovně žádat o dočasnou ochranu v ČR (sekundární pohyb). Jeho postup nelze akceptovat v situaci, v níž žalobkyně tvrdí a dokládají, že se již vzdaly svých práv z dřív udělených dočasných ochran. V důsledku toho je pak dobře možné, že žalobkyně povolením za účelem dočasné ochrany aktuálně vůbec nedisponují. O správnosti dosavadních judikturních východisek tak nelze mít alespoň v tomto případě nejmenší pochybnosti a rozumně je nemůže mít ani žalovaný. S významem bodu 30 odůvodnění rozsudku *Krasiliva* se dřívější judikatura již též vypořádala, totéž platí pro dopady prováděcího rozhodnutí rady (EU) č. 2025/1460. Soud nepřehlédl zaslané rozhodnutí německého orgánu, jímž žalovaný dokládá svůj pohled na věc. Toto prvostupňového rozhodnutí jednoho okresního úřadu (*pozn. soudu*: dle poučení lze podat proti tomuto rozhodnutí námitku) ovšem nemůže na výše uvedeném nic změnit. Nadto není vůbec jisté, jak by se k takovému rozhodnutí postavily tamější správní soudy. Pro zdejší soud je podstatná judikatura tuzemských správních soudů, resp. SDEU. Pouze na okraj pak soud dodává, že z doloženého rozhodnutí vyplývá, že daný orgán změnil svou praxi po vydání prováděcího rozhodnutí 2025/1460; do té doby zjevně postupoval jinak než žalovaný, jehož dosavadní pozici tak ani tento podklad nutně jenom nepřidává.
13. Žalobkyně svými námitkami úspěšně zpochybnily základní předpoklad, jehož je třeba k tomu, aby mohly být jejich žádosti nepřijatelnými podle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina.
14. Na tomto závěru nemůže nic změnit ani nově „přidaná“ **druhá podmínka**, kdy v důsledku novelty č. 314/2025 Sb., která do lex Ukrajina vložila § 5 odst. 1 písm. f), žalovaný mohl od 3. 9. 2025 jako nepřijatelnou shledat žádost, *poté, co Ministerstvo vnitra Evropské komisi zaslalo oznámení podle § 3 odst. 3*. Tuto druhou podmínku aktivují správní orgány, konkrétně žalovaný, a to tím, že Evropské komisi doručí oznámení o riziku vyčerpání kapacit pro zvládání následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob. Judikatura zdejšího soudu již dovodila, že daná podmínka nepřináší jinou „kvalitu“, pokud jde o dřívější závěry soudů.
15. Koncipováním nového důvodu nepřijatelnosti žádosti dle § 5 odst. 1 písm. f) měl zákonodárce v úmyslu překonat závěry dubnové judikatury (srov. stenoprotokol 140. schůze PSP ČR z 29. 5. 2025, pozměňovací návrh poslance Petra Letochy). Tento záměr Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

zákonodárce se však podle přesvědčení soudu mívá účinkem. Závěry dosavadní judikatury bezvýhradně platí pro první podmínku dle § 5 odst. 1 písm. f), nová druhá podmínka spočívající v oznámení dle § 3 odst. 3 lex Ukrajina není – ve světle práva EU – způsobilá založit nepřijatelnost žádosti.

16. Oznámení dle § 3 odst. 3 lex Ukrajina určené Evropské komisi se svou povahou *blíží* oznámení dle čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně. Jak uvedl zdejší soud v rozsudcích z 21. 10. 2025, čj. 17 A 123/2025-26, nebo z 10. 11. 2025, čj. 18 A 102/2025-21, jde o žádost členského státu o pomoc, která má být zajištěna prostřednictvím či ve spolupráci s orgány EU. Tato žádost je politickým (nikoli právním) aktem, z něhož bez dalšího nelze dovozovat legislativní důsledky, tj. ztrátu práva držitelů dočasné ochrany na druhotný pohyb. Čl. 25 odst. 3 směrnice předpokládá, že Rada neprodleně posoudí situaci a přijme vhodná opatření či doporučení. Neumožňuje členskému státu, aby sám z vlastní iniciativy omezil práva, která žadateli plynou ze směrnice a z prováděcích rozhodnutí. Pokud směrnice o dočasné ochraně nepočítá s tím, že by oznámení členského státu o tom, že byla překročena jeho kapacita, mělo jakékoli přímé důsledky pro žadatele o dočasnou ochranu, nemůže takový důsledek v podobě vytvoření „nepřekročitelné procesní brány“ založit politický akt v podobě oznámení o pouhém riziku překročení kapacity (argument *a maiori ad minus*). Alespoň prozatím tento „nový“ důvod nepřijatelnosti nenachází oporu v právu EU, které stanoví *minimální* požadavky stran dočasné ochrany. V právu EU tedy nemůže vyvolávat ani žádné právní účinky. Proto nemůže být zákonným ani postup žalovaného, který v rozporu s právem EU použil § 5 odst. 1 písm. f) ve spojení s novým § 3 odst. 3 lex Ukrajina.
17. Tento důvod nepřijatelnosti proto není způsobilý odůvodnit plošné odmítání žádostí pro jejich nepřijatelnost namísto jejich věcného posouzení v řízení. V tomto rozsudku uvedené závěry již ostatně stihl opakovaně potvrdit i NSS (v podrobnostech rozsudky z 10. 12. 2025, čj. 5 Azs 248/2025-23, z 30. 1. 2026, čj. 8 Azs 183/2025-23, z 12. 2. 2026, čj. 7 Azs 244/2025-22, či z 23. 2. 2026, čj. 4 Azs 251/2025-31). Ke konkrétním argumentům uplatněným ve vyjádření v nyní posuzované věci se již zdejší soud rovněž vyjádřil (v podrobnostech viz např. rozsudky z 24. 3. 2026, čj. 46 A 1/2026-25, či z 30. 4. 2026, čj. 47 A 4/2026-17, na které soud v podrobnostech plně odkazuje i v nynější věci).
18. Jde-li o návrh žalovaného na položení předběžné otázky, soud mu nevyhověl (výrok I tohoto rozsudku), neboť části navržené předběžné otázky již judikatura NSS přesvědčivě vyřešila (viz shora). Soud se přitom plně shoduje s postojem, který k těmto otázkám zaujal NSS. Zdejší soud pak není soudem, který by měl povinnost pokládat předběžnou otázku.

III. Závěr a náklady řízení

19. S ohledem na výše uvedené soud dle § 87 odst. 2 věty první s. ř. s. určil, že zásahy žalovaného spočívající v tom, že žalobkyním vrátil jejich žádosti jako nepřijatelné, byly nezákonné. Žalovanému zakázal pokračovat v porušování práv žalobkyň, což v tomto případě logicky znamená i nutnost obnovit stav před vrácením žádostí. K tomu je vhodné doplnit, že správní soud je vázán podstatou žalobního návrhu (vymezením zásahu), nikoli jeho doslovným zněním. Soud dodává, že jinými případnými důvody nepřijatelnosti se nezabýval, neboť na jiné důvody žalovaný ve formulářích žádostí neupozornil. Neshledá-li žalovaný jiný důvod nepřijatelnosti, bude dále povinen postupovat dle rozsudků 1 Azs 174/2024, potažmo 5 Azs 248/2025.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

20. Žalobkyně měly ve věci plný úspěch, proto jim podle § 60 odst. 1 s. ř. s. náleží právo na náhradu nákladů, které v řízení před soudem důvodně vynaložily. Vzhledem k tomu, že byly od poplatkové povinnosti osvobozeny, náleží jim pouze částka odpovídající odměně jejich zástupkyně. Tyto náklady spočívají v odměně za dva úkony právní služby (převzetí zastoupení a sepsání žaloby) podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů (AT), v částce 4 620 Kč za jeden úkon, celkem 9 240 Kč [§ 7, § 9 odst. 5 AT]. Jelikož se jednalo o společné úkony za dvě žalobkyně, je nutné postupovat dle § 12 odst. 4 AT a za druhou z žalobkyň částku snížit o 20 % (1 848 Kč). Náklady právního zastoupení žalobkyň tak činí celkově 16 632 Kč, k čemuž je nutné připočítat dvě paušální částky za jednotlivé úkony ve výši 450 Kč (§ 13 odst. 4 AT). Na jejich výši nemá vliv pluralita žalobců (rozsudek NSS z 11. 2. 2026, čj. 4 As 188/2025-35). Zástupkyně žalobkyň není plátcem DPH; výše odměny za zastupování se proto dále nezvyšuje o částku této daně. Celková výše nákladů, které žalobkyním v tomto řízení vznikly, tak činí 17 532 Kč. Ty je žalovaný povinen ve stanovené lhůtě nahradit k rukám zástupkyně žalobkyň.

Poučení:

S výjimkou výroku I lze proti tomuto rozhodnutí podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u NSS, který o ní též rozhoduje. Kasační stížnost by svým významem měla podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele (§ 104a s. ř. s.).

Nesplní-li povinný (žalovaný) dobrovolně, co mu ukládají výroky II až IV vykonatelného rozhodnutí, mohou oprávněné (žalobkyně) podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Praha 6. května 2026

Martin Bobák v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.